

ภัยแล้ง...ไม่เท่าแล้งน้ำใจ....

แม่น้ำวังวิกฤติ! แท้งขอครบ 20 ปี ผวจ.ลำปาง สั่งเตรียมพร้อมรับมือ¹
กวีานพะเยาน้ำรั่ว-ระเหย 20,000 ลบ.ม./วัน เหลือน้ำผลิตประปาได้ 6-7 เดือน²
ชาวสวรรคโลก โอดภัยแล้งทำเดือดร้อน ต้อนวัวไป-กลับ 8 โล หาแหล่งน้ำใหม่³

ภัยแล้ง....ชาวบ้านได้รับความเดือดร้อนไม่มีน้ำกินน้ำใช้ทั้งใช้ในครัวเรือนและในการทำการเกษตร สาเหตุของปัญหาภัยแล้งเกิดจากปรากฏการณ์ธรรมชาติ หรือฝีมือของมนุษย์

ภัยแล้งส่วนใหญ่เกิดจากฝนแล้งและทิ้งช่วง ปริมาณฝนตกน้อยกว่าปกติหรือฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล ผลกระทบจากปรากฏการณ์ภาวะเรือนกระจก การตัดไม้ทำลายป่า การใช้น้ำมากทำให้น้ำในอ่างเก็บน้ำลดลง เป็นต้น รวมถึง ปรากฏการณ์เอลนีโญ⁴ (คือ เกิดการเปลี่ยนแปลงในอุณหภูมิผิวน้ำทะเลของมหาสมุทรแปซิฟิก ตะวันออก โดยอุ่นขึ้นหรือเย็นลงผิดปกติ ก่อให้เกิดสภาพอากาศเลวร้าย อย่างเช่น อุทกภัย ภัยแล้ง)

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย⁵ มีการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน (ภัยแล้ง) ใน 14 จังหวัด 71 อำเภอ 371 ตำบล 3,380 หมู่บ้าน

ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ปี 2558⁶ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ระบุว่าเกิดจากป่าถูกทำลายจนเกิดภูเขาหัวโล้นและทำให้ไม่มีฝนตก (68.96%) รองลงมาเกิดจากปรากฏการณ์เอลนีโญที่ทำให้เกิดร้อนแล้งไปทั่วภูมิภาค (36.80%) และเกิดจากกรมชลประทาน ไม่ใส่ใจคำเตือนของผู้เชี่ยวชาญถึงสถานการณ์น้ำในเขื่อนที่ไม่เพียงพอกับภาคการเกษตร (11.44%) สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาภัยแล้งเฉพาะหน้าส่วนใหญ่ระบุว่าควรระดมทำฝนหลวงเพื่อเติมน้ำเหนืออ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ (53.20%) รองลงมาควรขอความร่วมมือจากทุกภาคส่วนใช้น้ำอย่างประหยัด (28.72%) และควรเจาะน้ำบาดาลมาใช้เพิ่ม (27.44%) ตามลำดับ

ประเด็นที่น่าห่วงใย คือ ปัญหาภัยแล้งจะส่งผลกระทบต่อกลุ่มคนยากจน/ด้อยโอกาส กลุ่มเกษตรกรในชนบท รวมถึงเกิดความขัดแย้งในการใช้น้ำ (เช่น ผู้ที่มีเครื่องสูบน้ำขนาดใหญ่จะเอาเปรียบเพื่อนบ้าน/คนในชุมชน) ทั้งนี้ ผู้สูงอายุ หรือ เด็ก จะได้รับผลกระทบเมื่อเกิดการย้ายถิ่นฐานทั้งที่ดินทำกินละทิ้งที่อยู่อาศัย ทอดทิ้งให้ผู้สูงอายุ เด็ก อยู่กันเพียงลำพัง เป็นต้น

ทุกภาคส่วนได้พยายามแก้ไขผลกระทบจากปัญหาภัยแล้ง เช่น ขุดเจาะน้ำบาดาลเพื่อใช้สำหรับอุปโภคบริโภค การให้งักตักการใช้น้ำในภาคเกษตร เป็นต้น

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีความห่วงใยในประเด็นปัญหาดังกล่าว โดยผลักดันกระบวนการดูแลกันในชุมชนและสนับสนุนให้ครอบครัวช่วยกันดูแลสุขภาพของทุกคน โดยเฉพาะ ผู้สูงอายุและเด็ก คนในชุมชนควรมีน้ำใจต่อกันแบ่งปันน้ำดื่มน้ำใช้ในชุมชนให้พอเพียง เพื่อให้ผ่านพ้นภาวะวิกฤตภัยแล้งในปี

ที่มา 1. <http://www.thairath.co.th/content/561708> (ไทยรัฐออนไลน์ 12 ม.ค. 59)

2. <http://www.thairath.co.th/content/562616> (ไทยรัฐออนไลน์ 14 ม.ค. 59)

3. ชาวสวรรคโลก โอดภัยแล้งทำเดือดร้อน ต้อนวัวไป-กลับ 8 โล หาแหล่งน้ำใหม่ (ไทยรัฐออนไลน์ 20 ม.ค. 59)

4. <https://th.wikipedia.org/wiki/> (เอลนีโญ จากวิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี)

5. www.npmwf.com/onw/index/pdf/water_report.pdf (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 20 ม.ค. 59)

6. http://nidapoll.nida.ac.th/top_news (ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” ร่วมกับ “คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม”

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) เรื่อง “ปัญหาภัยแล้งปี 2558” สํารวจระหว่างวันที่ 25 – 26 มิถุนายน 2558

